

Asia: VN/630/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ilmastolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kunnan ilmastosuunnitelman laatimisen aikaväli (14 a § 1 mom)

Ehdotus kuntien veloitteesta laatia ilmastosuunnitelma, joka tulisi päivittää vähintään kerran valtuustokaudessa, on kannatettava. Ilmastomuutosten vaikutusten kiihtyessä on kuitenkin huomioitava, että mikäli kuntien tavoitteet ovat jäämässä jälkeen, tulee ilmastosuunnitelmien päivittäminen tapahtua tarvittaessa useammin. Kuntien ilmastomuutokseen sopeutumiseen liittyvää suunnitelmaa tulee myös päivittää tarvittavan usein.

Kunnan ilmastosuunnitelman sisältö (14 a § 1–2 mom)

Tavoite, että kunnat voisivat toteuttaa ilmastotoimiaan omista lähtökohdistaan ja painottaa suunnitelmassaan kyseiselle kunnalle keskeisiä asioita, on tärkeä. On vaikea laatia saman sisältöistä suunnitelmaa erilaisille kunnille. Akavan näkemyksen mukaan, ilmastosuunnitelmien sisällölle tulee kuitenkin määritellä selkeät minimivaatimukset. Akava kannattaa esityksessä kuvattua toisen vaihtoehdon mukaista suunnitelmaveloitetta, joka kattaisi kuntaorganisaation oman toiminnan ilmastomuutoksen hillintätoimien lisäksi kunnan päätösten vaikutukset asukkaiden ja sidosryhmien mahdollisuuksiin hillitä päästöjä omassa toiminnassaan.

Kunnan ilmastosuunnitelman seuranta (14 a § 3 mom)

Kuntien ilmastosuunnitelmien seurannassa on huomioitava, että jos tavoitteista ollaan jäämässä jälkeen, on kunnilla oltava velvoite tehdä korjaavia toimenpiteitä nopeasti. Lisäksi on huomioitava, että kunnilla on tarvittavat resurssit ja osaaminen suunnitelmien tekemiseen ja seurantaan.

Kunnan ilmastosuunnitelman huomioiminen kuntastrategiassa ja toimintakertomuksessa (14 a § 3 mom)

Akava näkee ilmastosuunnitelmien huomioimisen kuntastrategiassa sekä kuntien toimintakertomuksessa perusteltuna.

Mahdollisuus laatia ilmastosuunnitelma yhdessä alueen muiden kuntien kanssa (14 a § 4 mom)

Akava kannattaa linjausta, että kunta voi laatia suunnitelman myös yhdessä muiden kuntien kanssa ja yhteisessä suunnitelmassa on oltava kuntakohtaiset tavoitteet ja toimet. Tämä antaa

mahdollisuuden tehostaa resurssien käyttöä ja valjastaa laajempi osaaminen suunnitelmien tekoon. Erityisesti pienemmissä kunnissa ilmastosuunnitelman laatimiseen voidaan tarvita tukea.

Muutoksenhaku valtioneuvoston päätöksiin ilmastolain soveltamisalalla (21 b § 1–4 mom)

Muutoksenhakusäätely osaltaan lähentää ilmastolakia suhteessa muuhun ympäristölainsäädäntöön, mikä on kannatettava tavoite. On hyvä, että on selkeästi linjattu tahot, joilla on valitusoikeus valtioneuvoston päätöksestä.

Muutoksenhaku kuntien ilmastosuunnitelmiin (21 b § 5 mom)

Kunnallisvalituksen mukaista valitusoikeutettujen joukkoa voidaan pitää varsin laajana. Kunnallisvalitusmenettely nähdään kuitenkin perusteltuna menetelmänä, mikäli mahdollisten valitusten käsittelyyn käytettävät resurssit ovat kunnilla riittäviä.

Esityksen vaikutukset (HE-luonnoksen perusteluiden luku 4.2)

Akava näkee esityksen kuntien ilmastosuunnitelman laatimisesta kannatettavana. On tärkeää, että erityisesti ne kunnat, joilla ei vielä ole olemassa olevaa ilmastosuunnitelmaa, saavat riittävästi tukea suunnitelman laatimiseen kuluvalle valtuustokaudella 2021-2025. Lisäksi on huomioitava, että kaikilla kunnilla on riittävät resurssit sekä osaaminen ilmastosuunnitelmien laatimiseen ja päivittämiseen myös tulevaisuudessa.

Muut huomiot

-

Kallio Silja
Akava ry